

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om
ändring av inkomstskattelagen**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås inkomstskattelagen bli ändrad så, att kursförlust på sådan skuld för inkomstens förvärvande som upptagits i utländsk valuta skall vara avdragbar vid beskattningen.

Det föreslås att inkomstskattefriheten för Finlands Exportkredit Ab skall slopas fr.o.m. ingången av 1995.

Dessutom föreslås att kostnadsersättningar

som de ledamöter som i Finland väljs till Europaparlamentet erhåller inte skall vara skattepliktig inkomst.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och blivit stadfäst. Kursförluster kan första gången dras av redan vid beskattningen för 1993. Lagen tillämpas första gången på kostnadsersättningar vid beskattningen för 1995.

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

1.1. Den skattemässiga behandlingen av kursvinster och kursförluster

Enligt 18 § lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/68) är index- och kursförluster på skuld eller fordran som härrör av näringsverksamheten avdragbara vid beskattningen. Också från nettoinkomsten av jordbruk dras av räntor samt index- och kursförluster på skuld som härrör av jordbruk. Enligt lagen om skatt på inkomst och förmögenhet (1240/88), som föregick inkomstskattelagen (1535/92), var kurs- och indexförluster likaså avdragbara, och i fråga om dem tillämpades stadgandena om avdrag av räntor. Inkomstskattelagen som trädde i kraft vid ingången av 1993 innehåller inga uttryckliga stadganden om den skattemässiga behandlingen av valutakursförluster eller motsvarande vinst. Inte heller i lagen om källskatt på ränteinkomst (1341/90) finns något omnämnande om dessa.

Kursvinst eller kursförlust på skuld eller

fordran i utländsk valuta uppstår på grund av fluktuationer i förhållandet mellan värdet av utländsk valuta och finska mark. Vinsten eller förlusten kan realiseras vid en viss tidpunkt, t.ex. när skulden betalas eller när medel lyfts från ett konto, om skuldens eller fordringens belopp vid denna tidpunkt jämförs med det ursprungliga beloppet. Kursvinsten eller kursförlusten kan betraktas som ett slags rättelsepost för leverantörs- och försäljningsskulder samt fordringar, som kan ha betydelse vid beräkandet av den beskattningsbara inkomsten i sådana fall när kursförändringar skall beaktas i bokföringen.

Kursvinst omfattas av det vida inkomstbegreppet och är således enligt lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet skattepliktig inkomst. Också inkomstskattelagen bygger på det vida inkomstbegreppet, vilket är förknippat med särskiljande av beskattningen av olika inkomstslag vid beskattningen av fysiska personer och dödsbon. Enligt inkomstskattelagen är avkastning av egendom, vinst av egendomsöverlåtelse och annan inkomst som anses ha influtit av egendom kapitalinkomst.

Enligt exempelförteckningen i lagen är kapitalinkomst inkomst av bl.a. ränta, dividendinkomst från börsbolag, hyresinkomst, vinstandel, avkastning av livförsäkring, kapitalinkomst av skogsbruk, inkomst av marks substanser och överlåtelsevinst. Övrig inkomst är förvärvsinkomst. I förvärvsverksamhet som beskattas enligt inkomstskattelagen görs indelningen i inkomstslag först efter att verksamhetens resultat har räknats ut. Härvid tillämpas stadgandena om kapitalinkomst i enlighet med 29 § 2 mom. inkomstskattelagen.

Lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet förpliktar inte till inkomstföring av kursvinst innan vinsten realiserats. Vid beskattning enligt nämnda lag har däremot även orealiserad kursförlust ansetts som avdragbar, om förlusten har beaktats i företagets bokföring. Tidpunkten för avdraget bestäms enligt 26 § lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet. Förluster dras av som kostnad för det skatteår under vilket valutakursen eller en annan jämförelsegrund förändrats eller, om den skattskyldige yrkar på detta, som kostnad för senare skatteår, dock senast från intäkterna för det skatteår under vilket det belopp som svarar mot förlusten har betalats. I praktiken har företagen också gått till väga så att kursvinster har dragits av från kursförluster och nettobeloppet av förlusten har periodiserats enligt 26 §.

Vid beskattning av förvärvsverksamhet dras gränsen mellan tillämpningsområdet för lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet och inkomstskattelagen på basis av verksamhetens art och omfattning. T.ex. ett fastighetsbolag som bedriver hyresverksamhet anses i allmänhet inte bedriva näringsverksamhet, och det beskattas således enligt inkomstskattelagen och inte enligt lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet. Placeringsverksamhet beskattas inte heller enligt lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet.

En enhetlig skattemässig behandling skulle förutsätta att valutakursförändringar beaktas också vid beskattning enligt inkomstskattelagen. Det har också denna höst framförts bestämda krav på att ett stadgande om kursförluster fogas till inkomstskattelagen, eftersom högsta förvaltningsdomstolen har fattat ett avgörande (23.8.1994 liggare 3579) enligt vilket kursförluster, i och med att ett uttryckligt stadgande saknas, inte till någon del kan dras av vid beskattning enligt inkomstskattelagen. Å

andra sidan har t.ex. riksdagen bekymrat sig om den skattemässiga behandlingen av kursvinster genom att framställa spörsmål om saken till vederbörande medlem av statsrådet. I svaren har de praktiska svårigheterna vid beskattningen av kursvinster betonats. Uppgifterna för beskattningen kan endast erhållas genom den skattskyldiges deklaration. Då det inom rätts- och beskattningspraxis dock har ansetts att kursvinster vid tillämpningen av kassaprinzipen realiserar först vid växling av valuta till finska mark, uppstår inte heller alltid nödvändigtvis vinst eller förlust på grund av kursförändringar.

På samma sätt som enligt lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet är kursvinst i princip skattepliktig också inom ramen för det vida inkomstbegreppet i inkomstskattelagen. Det föreslås att inkomstskattelagen beträffande rätten att dra av kursförluster kompletteras så, att förlust som beror på valutakursförändringar och som hänför sig till skuld för inkomstens förvärvande skall vara avdragbar såsom en utgift för förvärvande av kapitalinkomst. Också en fysisk person skall ha rätt att dra av kursförluster i sin förvärvsverksamhet. Rätten att dra av kursförluster utsträcker sig inte till andra kursförluster för hushållen än sådana som är en följd av skuld för inkomstens förvärvande. En kursförlust som beror på skuld som hänför sig till inkomst som avses i lagen om källskatt på ränteinkomst skall inte heller vara avdragbar enligt inkomstskattelagen.

1.2. Den skattemässiga behandlingen av Finlands Exportkredit Ab

Finlands Exportkredit Ab är ett kreditinstitut som i sin helhet ägs av staten. Det har sedan 1983 varit fritt från skatt på inkomst. Bolaget har som uppgift att trygga en internationellt konkurrenskraftig finansiering för export av kapitalvaror och investeringar som stöder exporten. Bolaget beviljar offentligt understödda krediter som regleras genom internationella avtal samt krediter på marknadsvillkor.

I förhandlingarna om Finlands anslutning till Europeiska unionen beviljades Finlands Exportkredit Ab en permanent undantagsställning med avseende på s.k. direktiven om kreditinstitut. Ansökan om undantagsställning

gjordes för den händelse att den senare skulle visa sig vara nödvändig. Ett villkor för denna undantagsställning är dock att bolaget inte konkurrerar med andra kreditinstitut och inte av allmänheten tar emot depositioner eller andra medel som skall återbetalas. Eftersom medelsanskaffningen till Finlands Exportkredit Ab i sin nuvarande form dock skulle förhindras härvid, är det inte skäl att utnyttja möjligheten till undantagsställning. En fortsatt medelsanskaffning och verksamhet på marknadsvillkor förutsätter att bolaget kan fungera som ett normalt kreditinstitut, och Finlands Exportkredit Ab bör i beskattningen behandlas på samma sätt som andra samfund. Det föreslås att skattefriheten slopas från ingången av 1995.

1.3. Kostnadsersättningar för ledamöter i Europaparlamentet

Från Finland väljs 16 ledamöter till Europaparlamentet. Ledamöterna i Europaparlamentet erhåller från sin egen stat en lika stor lön som den som de inhemska riksdagsledamöterna erhåller med undantag för nationella sär tillägg. Lönen beskattas även i enlighet med den nationella lastiftningen. Ledamöterna i Europaparlamentet erhåller ersättning för täckandet av kostnader som deras uppgifter medför.

Alla ersättningar grundar sig inte på en utredning av verkliga kostnader utan de betalas till ett fast belopp. De kostnadsersättningar som inte har stadgats som skattefria utgör skattepliktig inkomst enligt stadgandena i inkomstkattelagen till den del de överstiger beloppet av de verkliga kostnaderna eller det belopp som stadgats som skattefritt, så som beloppet av ett skattefritt dagtraktamente. Då de kostnadsersättningar som ledamöterna erhåller från Europaparlamentet i många medlemsländer, t.ex. Danmark, Frankrike, Förenade konungariket, Nederländerna och Tyskland i allmänhet inte anses som parlamentsledamöternas beskattningsbara inkomst i dessa länder föreslås att de kostnadsersättningar som Europaparlamentet betalar inte heller skall utgöra skattepliktig inkomst för de ledamöter som från Finland väljs till parlamentet.

Till en parlamentsledamot betalas en generell kostnadsersättning och en fast resekostnadsersättning samt en reseersättning, ett dagtraktamente, en ersättning för datautrustning och

ersättning för sekreterarhjälp som grundar sig på verifikat. Ersättningarna fastställs i ecu. En ecu är värd ca 5,809 mk.

Den generella kostnadsersättningen är 2 732 ecu per månad. Den är avsedd att täcka t.ex. ledamöternas rese- och övriga kostnader i de egna medlemsländerna, administrativa kontorskostnader samt telefon-, post- och dylika kostnader. Den fasta reseersättningen är 0,73 ecu för de första 400 kilometrarna samt 0,37 ecu för varje därpå följande kilometer. Ersättningen är avsedd att täcka resekostnaderna för parlamentets officiella möten inom unionen. Om det officiella mötet hålls utanför unionens område kan ledamöterna få ersättning mot resebiljett. Dessutom har ledamöterna rätt till en reseersättning på högst 3 000 ecu om året för att täcka de kostnader för resor som föranleds av deras uppgifter. Verifikat skall uppvisas för att påvisa kostnaderna. Ledamöterna har även rätt till ett dagtraktamente vars belopp är 199 ecu för varje sådan dag då de deltar i officiella möten inom unionen. Dagtraktamentet är 99,5 ecu om mötet hålls utanför unionen. Som ersättning för datautrustning betalas en årlig ersättning på 1 000 ecu t.ex. för anskaffningen av utrustning för att utnyttja parlamentets elektroniska data- och datakommunikationssystem. Ersättningen betalas mot verifikat. Ledamöterna har även rätt till en ersättning för sekreterarhjälp på högst 7 468 ecu per månad. Ersättningen betalas mot verifikat och den är avsedd att täcka de kostnader som uppkommer då medhjälpare anställs.

2. Propositionens verkningar

Enligt bankföreningen var det totala beloppet av krediter i utländsk valuta drygt 50 mrd. mk hösten 1994. Direkt kredittagning utnyttjades närmast av näringsidkare och offentliga samfund. Även privatpersoner har från 1992 haft en möjlighet till det. Enligt statistikcentralens kreditstocksstatistik har valutakrediterna för övriga offentliga samfund än staten uppgått till 8,5 mrd mk. Kredit direkt från utlandet är 3,3, mrd mk.

Hushåll och allmännyttiga samfund hade av finska finansinstitut beviljats krediter i utländsk valuta till ett belopp av drygt en miljard mark, av vilka hälften enligt kreditstocksstatistiken hör till s.k. näringsidkarhushåll. Av hushållens krediter i utländsk valuta har en del

använts för köp i utlandet av fritidsbostäder och s.k. från utlandet medförda bilar. Även några bostadslån har beviljats i form av valuta.

Det är närmast fastighets- och bostadsaktiebolagen som utövar sådan förvärvsverksamhet som skall beskattas enligt inkomstskattelagen. Det sammanlagda beloppet av dessa inhemska finansinstituts krediter i utländsk valuta är nästan 7 mrd mk. Den föreslagna rätten att dra av kursförluster torde emellertid inte ha någon större betydelse med tanke på beloppet av influtna skatteintäkter.

Den skattemässiga behandlingen av kursförluster för 1993 är inte enhetlig. Kursförluster som redan tidigare har blivit oavdragna som en följd av högsta förvaltningsdomstolens utslag eller på grund av att ett uttryckligt stadgande saknas i inkomstskattelagen kan beaktas genom att den skattskyldige yrkar på rättelse. Från de skattskyldiga samfundens synpunkt har de uppkomna kursförlusterna i en del fall betydande ekonomiska verkningar.

Ändringen av den skattemässiga behandlingen av Finlands Exportkredit Ab eller den skattemässiga behandlingen av kostnadsersättningar för ledamöter i Europaparlamentet har inga väsentliga statsekonomiska verkningar.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid finansministeriet. Från Bankförbundet i Finland har erhållits ett utlåtande på begäran.

4. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och blivit stadfäst. Lagen skall tillämpas så, att kursförluster första gången kan dras av redan vid beskattningen för 1993. Eftersom beskattningen för sagda år redan har verkställts, kan avdraget inte längre göras på tjänstens vägnar.

På kostnadsersättningar som betalas till ledamöter i Europaparlamentet tillämpas lagen första gången vid beskattningen för 1995. Den skattemässiga behandlingen av Finlands Exportkredit Ab ändras första gången vid beskattningen för 1995.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

L a g

om ändring av inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i inkomstskattelagen av den 30 december 1992 (1535/92) 20 § 1 mom. 1 punkten och rubriken för 70 § samt fogas till lagen en ny 54 b § och till 70 § ett nytt 4 mom. som följer:

20 §

Samfund som är befriade från inkomstskatt

Fria från skatt på inkomst är

1) Finlands Bank, Helsingfors universitet, Oy Yleisradio Ab, Nordiska Investeringsbanken, Nordiska projektexportfonden, Nordiska utvecklingsfonden, Nordiska miljöfinansieringsbolaget, Kera Ab, Fonden för industriellt samarbete Ab, Ekokem Oy Ab, Jubileumsfonden för Finlands självständighet och statens säkerhetsfond,

54 b §

Kursförlust

En skattskyldig har rätt att som utgifter för inkomstens förvärvande från sina kapitalinkomster dra av kursförlust på skuld för inkomstens förvärvande som upptagits i utländsk valuta. Kursförlust på skuld som hänför sig till inkomst som avses i lagen om källskatt på ränteinkomst är inte avdragbar.

70 §

Riksdagsmans kostnadsersättningar och reserätt samt kostnadsersättningar för ledamöter i Europaparlamentet

Skattepliktig inkomst är inte skäligen ersättningar för täckande av särskilda kostnader och den ökning av levnadskostnaderna som skötseln av uppdraget som ledamot i Europaparlamentet medför. Som en skälig ersättning som avses i detta moment betraktas den generella kostnadsersättningen, den fasta reseersättningen, reseersättningen, dagtraktamentet, ersättningen för datautrustning och ersättningen för sekreterarhjälp eller annan med dem jämförbar ersättning.

Denna lag träder i kraft den 199 .

Lagen skall första gången tillämpas vid beskattningen för 1995. Lagens 54 b § skall dock första gången tillämpas redan vid beskattningen för 1993.

Helsingfors den 13 januari 1995

Republikens President
MARTTI AHTISAARI

Minister *Ilkka Kanerva*

Lag

om ändring av inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i inkomstskattelagen av den 30 december 1992 (1535/92) 20 § 1 mom. 1 punkten och
rubriken för 70 § samt
fogas till lagen en ny 54 b § och till 70 § ett nytt 4 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

20 §

Samfund som är befriade från inkomstskatt

Fria från skatt på inkomst är

1) Finlands Bank, Helsingfors universitet, Oy
Yleisradio Ab, Nordiska Investeringsbanken,
Nordiska projektexportfonden, Nordiska ut-
vecklingsfonden, Nordiska miljöfinansierings-
bolaget, Kera Oy, Fonden för industriellt
utvecklingssamarbete Ab, *Finlands Exportkre-
dit Ab*, Ekokem Oy Ab, Finlands självständig-
hets jubileumsfond och statens säkerhetsfond,

1) Finlands Bank, Helsingfors universitet, Oy
Yleisradio Ab, Nordiska Investeringsbanken,
Nordiska projektexportfonden, Nordiska ut-
vecklingsfonden, Nordiska miljöfinansierings-
bolaget, Kera Ab, Fonden för industriellt
samarbete Ab, Ekokem Oy Ab, Jubileumsfon-
den för Finlands självständighet och statens
säkerhetsfond,

54 b §

Kursförlust

*En skattskyldig har rätt att som utgifter för
inkomstens förvärvande från sina kapitalinkoms-
ter dra av kursförlust på skuld för inkomstens
förvärvande som upptagits i utländsk valuta.
Kursförlust på skuld som hänför sig till inkomst
som avses i lagen om källskatt på ränteinkomst
är inte avdragbar.*

70 §

*Riksdagsmans kostnadsersättningar och
reserätt*

70 §

*Riksdagsmans kostnadsersättningar och reserätt
samt kostnadsersättningar för ledamöter i Euro-
parlamentet*

*Skattepliktig inkomst är inte skäligen ersätt-
ningar för täckande av särskilda kostnader och
den ökning av levnadskostnaderna som skötseln
av uppdraget som ledamot i Europaparlamentet
medför. Som en skälig ersättning som avses i
detta moment betraktas den generella kostnads-
ersättningen, den fasta reseersättningen, reseer-
sättningen, dagtraktamentet, ersättningen för*

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

datautrustning och ersättningen för sekreterarhjälp eller annan med dem jämförbar ersättning.

Denna lag träder i kraft den
199 .

Lagen skall första gången tillämpas vid beskattningen för 1995. Lagens 54 b § skall dock första gången tillämpas redan vid beskattningen för 1993.

